

การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*
AN APPLICATION OF THE FOUR BASES OF SUCCESS IN BUDDHISM
TO ACADEMIC ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS UNDER
THE ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ธิดิญา เพ็ชรแพ้ว¹, ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี², เอนก ศิลปานิลมาน³

Titiya Petphaew¹, Theeraphat Thinsandee², Anek Silapanilman³

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2,3}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2,3}

Email : pumpuay.07@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 347 คน และผู้ให้สัมภาษณ์ 5 คน โดยเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีผลงานดีเด่นทางด้านงานวิชาการเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t- test (Independent Samples) และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อายุต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีดังนี้

1)ผู้บริหารควรมีใจรักในการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน 2)ผู้บริหารควรบริการชุมชนด้วยความเต็มใจ 3)ผู้บริหารควรพยายามหาวิธีการทำงานและอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรด้วยความเต็มใจ วิริยะอุตสาหะ 4)จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน สรุปได้ดังนี้ 1)หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีการดำเนินการตามแผนงานบริหารวิชาการของโรงเรียนสรุปและประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำไปปรับปรุงในการดำเนินงานวิชาการให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด 2)มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยมีกระบวนการตรวจสอบ และประเมินคุณภาพที่ชัดเจน 3)มีการจัดการเรียนการสอนจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้มีการใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น 4)มีการวัดผลประเมินผลการเรียนตลอดปีการศึกษาติดตาม ตรวจสอบเอกสารการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ 5)ผู้บริหารมีการออกนิเทศติดตามให้กำลังใจแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : หลักอิทธิบาท 4; การบริหารงานวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study an application of the Four Bases of Success in Buddhism to academic administration by school administrators under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, 2) to compare an application of the Four Bases of Success in Buddhism to academic administration by school administrators classified by gender, age and working experiences and 3) to find out the guidelines for an application of the Four Bases of Success in Buddhism to academic administration by school administrators as mentioned. Samples were the teachers, totally 347 in number and 5 interviews. and quality-verified, and the statistical devices composed. The hypothesis was tested with t-test, and F-test.

The research results were as follows: 1)An application of the Four Bases of Success in Buddhism to academic administration by school administrators under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, was found, in both overall and individual aspects, to stand at a 'MUCH' level. 2)The comparison of such application of the Four Bases of Success in Buddhism to academic administration by school administrators in mention classified by gender was found to show no difference in both overall and individual dimensions, by age was found to show difference in overall but individual dimensions of course and application no difference. 3)The

guidelines for application of the Four Bases of Success in Buddhism to academic administration by school administrators as suggested by the responses were: 1) The administrator was advised, with his great willing, to set plans for managing the school. 2) The provision of community service should be implemented with high intention. 3) The administrator should attempt more to find out working and facilitating measures for the staff. 4) the interviews with 5 experts, it can be summarized as follows: 1) Curriculum and application are implemented according to the school's academic administration plan, summarize and evaluate the curriculum implementation, and improve academic performance to ensure quality and efficiency. 2) There is internal education quality assurance and external education quality assurance with an audit process and clearly assess the quality. 3) There is a teaching and learning management to provide remedial teaching to students regularly, encourage the use of local wisdom. 4) Academic evaluations were assessed throughout the follow-up academic year, regularly review measurement and evaluation documents. 5) The administrators regularly issue follow-up and encouragement to teachers.

Keywords : The Four Bases of Success in Buddhism; Academic Administration; School Administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, 2550) ซึ่งตรงกับมาตรา 10 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สอดคล้องกับมาตรา 4 ที่กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ ส่วนงานอื่นๆ ถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุนผู้บริหาร สถานศึกษาที่ยึดเอางานวิชาการเป็นหลักในการบริหารและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่จะนำ โรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ การให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการต้องมีสิ่งเหล่านี้ มีขอบข่าย การบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนางาน มีการพัฒนางาน วิชาการอย่างจริงจัง มีการนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร, 2547) การบริหารงาน วิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว เป็นการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่ เกี่ยวข้องกับ การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การ ปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษา และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

จากสภาพการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุม 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอเกษตร วิสัย อำเภอปทุมรัตน์ อำเภอพนมไพร อำเภออาจสามารถ อำเภอเมืองสรวง อำเภอโพธิ์ทราย และ อำเภอหนองฮี ปัจจุบัน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2563) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 มีจำนวนโรงเรียน 333 แห่ง และจากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับระดับจังหวัด Local Assessment System (LAS) ยังมีจุดอ่อนและอุปสรรคที่ จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีความเข้มแข็งขึ้นในการบริหารงานวิชาการคือการบริหารจัดการ การศึกษาคุณภาพการศึกษาซึ่งสถานศึกษามีศักยภาพทุกด้านไม่เท่ากันผลการประเมินระดับ ประถมศึกษา ในระดับการประเมินคุณภาพ O-NET และ NT ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยระดับชาติ ระบบ ฐานข้อมูลสารสนเทศขาดความครอบคลุม (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด, 2563) ดังนั้นการ บริหารวิชาการถือเป็นหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้มีมาตรฐานของคุณภาพการศึกษาที่ปรากฏเด่นชัดในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า จำเป็นต้องมีระบบการศึกษา สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการนำหลักธรรมเข้ามาบริหารให้เป็นรูปธรรม

การส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง มีความเจริญก้าวหน้า ทางด้านวิชาการมีชื่อเสียงด้านการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพมีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนมีกิจกรรมเพื่อสังคมหลากหลายและพบว่าการบริหารจัดการโรงเรียนในด้านการ สื่อสารการสั่งการและการติดต่อประสานงานของผู้บริหารโรงเรียนกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกยัง ต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสิ่งที่จะทำให้การบริหารจัดการโรงเรียนประสบ ผลสำเร็จคือการนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการ

บริหารโรงเรียน จึงต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีความพอใจ มีความขยันขันแข็ง มีความเอาใจใส่ใคร่ครวญอยู่เสมอซึ่งหมายถึง หลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1)ฉันทะ คือ การมีใจรักในสิ่งที่ทำ 2)วิริยะ คือ ความมุ่งมั่นทุ่มเท 3)จิตตะ คือ ใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ 4)วิมังสา คือ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา 4)วิมังสา คือ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2553)

ผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นงานหลักและสำคัญที่สุดต้องเอาใจใส่อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ อีกทั้งผู้วิจัยสนใจที่จะทำวิจัยโดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาเป็นส่วนสำคัญ เพื่อนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารและพัฒนาผู้เรียน โดยบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 จะมีผลต่องานบริหารงานวิชาการมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงเห็นเป็นความสำคัญและจำเป็นที่จะทำวิจัยเรื่องการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แตกต่างกัน

3.2 ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แตกต่างกัน

3.3 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบันการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา นำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

4.2 เป็นแนวทางในการใช้การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

4.3 เป็นข้อสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในการศึกษาต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 347 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่าง โรงเรียน ใช้แบบกลุ่ม ส่วนครูผู้ตอบแบบสอบถามใช้แบบสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากกลุ่มเป้าหมายที่จะสัมภาษณ์ คือ ครูผู้รับชอบงานวิชาการ จำนวน 5 คน โดยเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีผลงานดีเด่นทางงานวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า คือแบบสอบถาม มีลักษณะ มี 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก มีความเที่ยงตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.67-1.00 เชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานได้แก่การทดสอบค่าที (t-test) และค่าการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) การสัมภาษณ์มีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระประเด็นสำคัญ แล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักอภิปัท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	การใช้หลักอภิปัท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้	3.80	.68	มาก	3
2	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.77	.70	มาก	5
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.81	.70	มาก	2
4	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	3.80	.69	มาก	4
5	ด้านการนิเทศการศึกษา	3.82	.68	มาก	1
รวม		3.80	.65	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การใช้หลักอภิปัท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=.68) อยู่ในระดับมากด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=.70) อยู่ในระดับมากด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 3.80$, S.D.=.68) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ($\bar{X} = 3.80$, S.D.=.69) และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=.70) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอภิปัท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีใจรักในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.89$, S.D.=.89) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปปรับปรุงใช้ในการดำเนินงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.83$, S.D.=.84) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจฝึกฝึคิดค้นจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับหลักสูตร ($\bar{X} = 3.74$, S.D.=.89) ตามลำดับ

2) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอภิปัท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามองค์ประกอบคุณภาพและเกณฑ์การประเมินที่กำหนดในแผนและคู่มือ

การประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.80, S.D. = .85$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบายและแนวทางประกันคุณภาพอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.80, S.D. = .87$) ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดประชุม ฝึกอบรม ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรทุกระดับให้เข้าใจเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.71, S.D. = .95$) ตามลำดับ

3) ด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีใจรักในการปฏิบัติงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู ($\bar{X} = 3.86, S.D. = .85$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดทำตารางสอนของครูโดยเฉลี่ยให้ใกล้เคียงกันตลอดภาคเรียนเพื่อความสะดวกสบายใจของครู ($\bar{X} = 3.84, S.D. = .83$) ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอกเพื่อลดปัญหาและความยากลำบากของครูในการสอน ($\bar{X} = 3.77, S.D. = .90$) ตามลำดับ

4) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความพอใจในแนวปฏิบัติในการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.86, S.D. = .82$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จัดให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยไม่ทอดทิ้งต่อความยากลำบาก ($\bar{X} = 3.85, S.D. = .81$) ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีใจจดจ่อที่จะจัดทำธนาคารข้อสอบ ($\bar{X} = 3.77, S.D. = .91$) ตามลำดับ

5) ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ให้กำลังใจแก่ครูผู้สอนในโรงเรียน การสังเกตการสอนและให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 3.89, S.D. = .83$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการปฏิบัติตามกระบวนการกลุ่มและการมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือร่วมใจ ในการดำเนินงานโดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกันการช่วยเหลือแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 3.86, S.D. = .85$) ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการช่วยเหลือบุคลากร ครูผู้สอนให้สามารถพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ($\bar{X} = 3.75, S.D. = .91$) ตามลำดับ

6.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

6.2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

6.2.2 ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า 1) จำแนกตามอายุด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี กับ อายุ 30-40 ปีและ อายุต่ำกว่ากับอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน 2) จำแนกตามอายุด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปีกับอายุ 41 ปีขึ้นไป และอายุ 30-40 ปีกับอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน 3) จำแนกตามอายุด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน พบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี กับอายุ 41 ปีขึ้นไป และอายุ 30-40 ปีกับอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน 4) จำแนกตามอายุด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี กับอายุ 41 ปีขึ้นไปและอายุ 30-40 ปี กับอายุ 41 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการนิเทศการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน 3) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าด้านการนิเทศการศึกษา ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกันผลการจับคู่ความคิดเห็นของครูด้านการนิเทศการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า 1) ผู้บริหารควรมีใจรักในการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน 2) ผู้บริหารควรบริการชุมชนด้วยความเต็มใจ 3) ผู้บริหารควรพยายามหาวิธีการทำงานและอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรด้วยความเต็มใจ 4) ผู้บริหารควรเอาใจใส่ ตรวจสอบการทำงานของบุคลากรและประชุมพัฒนาการทำงานอยู่เสมอ 5) ผู้บริหารควรศึกษาอบรมหาความรู้เกี่ยวกับภาระหน้าที่งาน 6) ผู้บริหารควรคิดไตร่ตรองหาแนวทางการพัฒนางานของตนเอง

6.4 ข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการเกี่ยวกับแนวทางในการใช้หลัก
 อภิธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน มีดังนี้

6.4.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตามหลักอภิธิบาท 4 หลักสูตรสถานศึกษา
 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการดำเนินการตามแผนงานบริหารวิชาการของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ
 ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ให้สัมภาษณ์ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษามีความขยันหมั่นเพียรและมีความพยายาม
 เอาใจใส่ดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ” เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับคณะครูสรุปประเมินผลการใช้
 หลักสูตร นำไปปรับปรุงในการดำเนินงานวิชาการให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด”

6.4.2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอภิธิบาท 4 ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง
 มีการบริหารจัดการตามนโยบายกิจกรรมและภารกิจของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบแบบแผน
 กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการควบคุม
 กำกับดูแล มีการประชุม มีการจัดการที่เอื้อต่อการตรวจสอบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ เป็นไป
 ตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาภายในและ การประกันคุณภาพ
 การศึกษาภายนอก โดยมีกระบวนการตรวจสอบ และประเมินคุณภาพที่ชัดเจน

6.4.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักอภิธิบาท 4 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้
 การสนับสนุนด้านงบประมาณ สนับสนุนครูให้มีความรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
 เป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ให้สัมภาษณ์ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัด
 กิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ” ด้วยความเอาใจใส่จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
 สนับสนุนให้มีการใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น

6.4.4 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนตามหลักอภิธิบาท 4 ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง
 มีแนวปฏิบัติในการดำเนินผลประเมินผลที่ชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 ให้สัมภาษณ์
 ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้มีการวางแผนการวัดผลประเมินผลการ
 เรียนไว้ตลอดปีการศึกษา” มีการนำผลจากการวัดผลประเมินผลการเรียนมาใช้ปรับปรุงการเรียนการ
 สอนมีการจัดทำอาคารข้อสอบ ติดตาม ตรวจสอบเอกสารการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

6.4.5 ด้านการนิเทศการศึกษาตามหลักอภิธิบาท 4 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดทำ
 แผนการนิเทศอย่างเป็นระบบเอาซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ให้สัมภาษณ์ว่า “ผู้บริหาร
 สถานศึกษาควรมีใจฝักใฝ่ในการปฏิบัติงานตามกระบวนการ” และมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร
 ได้รับการอบรมให้เข้าใจถึงการพัฒนาลัทธิผู้บริหารมีการออกนิเทศติดตามด้วยความเอาใจใส่ให้
 กำลังใจแก่ครูผู้สอนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยเสนอการอภิปรายผลเฉพาะประเด็นสำคัญ ดังนี้

7.1 ความคิดเห็นครูผู้สอนต่อ การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

7.1.1 ด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีใจรักและมีการประชุมวางแผนในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้หลักสูตรดำเนินการตามแผนงานบริหารวิชาการ ด้วยความขยันหมั่นเพียร และมีความพยายาม เอาใจใส่ไม่ดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมสรุปและประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำไปปรับปรุงในการดำเนินงานวิชาการสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมกริช จันทาน, สำเร็จ ยุธชัย (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

7.1.2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการตามนโยบาย กิจกรรม และภารกิจ ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบแบบแผนที่กำหนดไว้ มีการควบคุมกำกับดูแล มีการประชุม มีการจัดการที่เอื้อต่อการตรวจสอบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และ การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยมีกระบวนการตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณรัตน์ พิฆาตไพรี, นียดา เปี่ยมพีชนะ (2564) ได้ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมในระดับมาก

7.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนด้านงบประมาณ สนับสนุนครูให้มีความรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาด้วยความเอาใจใส่ จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอสนับสนุนให้มีการใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณรัตน์ พิฆาตไพรี, นียดา เปี่ยมพีชนะ (2564) ได้ศึกษา

แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมในระดับมาก

7.1.4 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีแนวปฏิบัติในการดำเนินผลประเมินผลที่ชัดเจนมีการประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้มีการวางแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนไว้ตลอดปีการศึกษา มีการนำผลจากการวัดผลประเมินผลการเรียนมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนมีการจัดทำธนาคารข้อสอบ ติดตาม ตรวจสอบ เอกสารการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ต่อพงศ์ จริยศิลป์, พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ (2560) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

7.1.5 ด้านการนิเทศการศึกษาพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เป็นเช่นนี้ก็เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตามกระบวนการและมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมให้เข้าใจถึงการพัฒนาลักษณะผู้บริหารมีการออกนิเทศติดตามด้วยความเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่ครูผู้สอนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ต่อพงศ์ จริยศิลป์, พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ (2560) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการนิเทศภายในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

7.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

7.2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา

เขต 3 พบว่า ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต3 จำแนก ตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษามีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

7.2.2 ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลาเขต 3 พบว่า ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต3 จำแนก ตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษามีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

7.2.3 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมกริช จันปาน, สำเร็จ ยุรชัย (2562) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ควรมีการพัฒนาใน ส่วนของการทำงานที่มุ่งผลประโยชน์ส่วนรวม

8.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้บริหารงานควรเน้นในเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัยทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่ง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นครูผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ระดับมากทุกด้านดังนั้นผู้บริหารและครูในโรงเรียนควรพัฒนาให้มากยิ่งขึ้นไป

8.2.2 จากผลการวิจัยได้มาจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ซึ่งข้อคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นแนวทางในการใช้การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

8.2.3 จากผลการวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปผลจากความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างอย่างมีหลักเกณฑ์ทำให้เป็นข้อเสนอเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในการศึกษาเชิงลึกต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 จากผลการวิจัยพบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันแต่ครูที่มีอายุและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีแนวโน้มว่ามีความคิดเห็น แตกต่างกัน ดังนั้นควรทำวิจัยเรื่อง การหาความสัมพันธ์ระหว่างครูที่มีอายุและประสบการณ์การทำงาน

8.3.2 จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานทางวิชาการโดยใช้หลักอิทธิบาท 4 นั้นมีผลดีทั้งต่อตนเองและหน่วยงานดังนั้นควรทำวิจัยเรื่อง พุทธิวิธีในการบริหารงาน

9. เอกสารอ้างอิง

คมกริช จันปาน, สำเร็จ ยุรชัย. (2562). การบริหารงานวิชาการสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 8(1). 138-147.

ต่อพงศ์ จรรย์ศิลป์, พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์. (2560). ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 6(2). 23-32.

ธัญดา ยงยศยง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี. (2560). แนวทางการใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคอีสานตอนกลาง โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต. **วารสารศรีวนาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**. 7(2). 32-50.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปณณภรณ์ ปานสรวง. (2551). **บทบาทการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2553). **ธรรมนุญชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 122. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2542).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74, หน้า 17.
- ไพฑูล ทুমมาวัต. (2559). **การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก,
หน้า 15.
- สำนักงานพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร. (2547). **เอกสารประกอบการศึกษด้วยตนเอง
หลักสูตรช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
พัฒนาข้าราชการครูเพื่อดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษาปีงบประมาณ
2547**. กรุงเทพฯ : รับผิดชอบและส่งพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด. (2563). **ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาปีการศึกษา
2563 เอกสารหมายเลข 5/2563**. ร้อยเอ็ด : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดร้อยเอ็ด.
- อรุณรัศมี พิฆาตไพรี, นียดา เปี่ยมพีชนะ. (2564). **แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 4**. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 10(1).
177-189.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Educational and psychological measurement.
Determining Sample Size for Research Activities. 30(3). 607-610.